

GOEDE KOEIEN MOETEN ALLROUNDERS ZIJN

De strategie van fokkerijorganisatie KI-Samen is erop gericht om de basiskwaliteit van alle koeien in de stal op een hoog peil te brengen. De kunst van het melkvee houden is zo weinig mogelijk uitval te hebben. Hoe lager het uitvalpercentage, hoe hoger de marge die de melkveehouder overhoudt. – *Luc Van Dijck*

“Met de oprichting van KI-Samen België, met zetel in Torhout, is de structuur gecreëerd voor de verdere ontwikkeling van de activiteiten in België”, zegt verantwoordelijke voor België Kristoff De Muynck. “We zijn de voorbije jaren mooi gegroeid en zijn nu in België goed vertegenwoordigd. We hebben een ploeg van 9 vertegenwoordigers die ook onze klanten bevoorraden met rietjes en stikstof, waaronder ook een vijftigtal dierenartsen in Vlaanderen. Die gaan vooral langs bij de kleinere bedrijven. De verdeling van sperma via de dierenartsen is goed voor ongeveer 20% van de verkoop. De gespecialiseerde bedrijven met een voldoende bedrijfsomvang insemineren meestal zelf hun dieren. Deze zijn goed voor ongeveer 80% van de verkoop. Sinds 2 jaar hebben we ook in Wallonië, in de regio Luik, een inseminatieservice opgezet met 2 inseminatoren.

De eigen opstelling van KI-Samen België laat ons toe het cultuurverschil tussen Nederland en Vlaanderen en Wallonië te

overbruggen. Van hieruit sturen we onze eigen verkoop, service, marketing en communicatie aan. KI-Samen België heeft ook een Europese erkenning. Dat wil zeggen dat we onze activiteiten niet moeten beperken tot België alleen, maar dat we ook van hieruit in andere landen van de EU sperma kunnen verdelen. Daardoor kunnen we flexibeler werken. Dat biedt eveneens mogelijkheden voor de toekomst.”

KI-Samen heeft wereldwijd een tachtigtal medewerkers in dienst en is actief in West-Europa (Nederland, België, Duitsland, Denemarken) en verder ook in Polen, Nieuw-Zeeland (met een eigen KI-station) en Canada. De activiteit in Mali draait op een laag pitje. Daarnaast heeft KI-Samen verdelers in meer dan 40 landen.

Fokkerijfilosofie

Directeur van KI-Samen Bas Engelen licht de strategie van het bedrijf toe. “Hoe koefamilies op bedrijven functioneren en

zich ontwikkelen is de basis van onze stierselectie. Wij zoeken naar de voor ons ideale koefamilies met de beste eigenschappen op het vlak van vruchtbaarheid, productieaanleg, gehalten (minimaal 3 generaties met minimum 3,5% eiwit), melkbaarheid, celgetal en andere kenmerken. En met koeien die maximaal scoren op fitnesskenmerken als bouw, uitstraling, balans en vitaliteit. Een team van 3 fokkerijspecialisten volgt de koefamilies op, zoekt alle informatie bij elkaar en doet een grondige analyse. Zij maken een eerste selectie van welke koeien zij stierkalveren willen zien. Hun speurtocht leidt hen langs heel wat bedrijven in Nederland en de omliggende landen als België, Groot-Brittannië en Duitsland. Een andere piste loopt langs embryo's uit Amerikaanse of Canadese programma's en de stierkalveren die daaruit geboren worden. Wij geven de voorkeur aan Europese stieren omdat die doorgaans een hoger eiwitgehalte vererven en omdat onze melkveehouders het

niet alleen van volume moeten hebben maar van de afzet van waardevolle producten zoals kaas.

De eerste indruk van het stierkalf en hoe het zich presenteert blijven belangrijke aandachtspunten. Het is de uitstraling van de stier zelf die telt, niet enkel de cijfers die hem vergezellen. Bij de interessante stieren zullen we ons nog meer verdiepen in de achterliggende koe-familie. Wij willen stieren uit volwassen koeien die gepresteerd hebben en als het kan willen we van de vader ook dochters zien die aan de melk zijn. Op grond van deze evaluaties besluiten onze mensen tot de aankoop."

Van 100 naar 40

"Er komen ieder jaar een honderdtal stieren naar Grashoek", gaat Bas Engelen verder. "De dieren komen naar het KI-station als ze 6 maanden oud zijn. Op die leeftijd zijn de veterinaire risico's voorbij en zijn ze op dat vlak veilig. Ze moeten bovendien vrij zijn van alle erfelijke gebreken. Ik wil hierbij graag een pluim geven voor de aanpak van de diergezondheid in België. Op het vlak van diergezondheid valt veel te halen. Met

vruchtbaarheid of wat dan ook. Ten tweede bekijken we hoe de stier zich verder fysiek ontwikkeld heeft en ten derde of de stier past in onze programma's qua bloedvoering. We houden dan een veertigtal stieren over.

Die 40 houden we een jaar in productie en dan worden ze ongeveer 3 jaar op rust gezet als wachstier. Tegen dat ze 5 jaar oud zijn, komen de eerste dochters aan de melk. Als die dochters opvallen qua productie, goed in balans zijn, goede uiers en goede benen hebben ... als de boer tevreden is, dan wordt die stier dekstier en gaan wij die verder promoten. Als de productie wat minder is, dan valt het af te wachten wat het surplus van de stier is voor andere kenmerken. Is dat surplus aanwezig, dan zal hij toch gebruikt worden, in meerdere of mindere mate, al was het omdat hij goed zit qua bloedspreiding. Van de resterende 40 stieren in het programma zullen er op het

.....
Hoe lager de uitval,
hoe groter de marge.
.....

verwachte resultaat geeft. Het gaat bij ons niet om de hoogste cijfers. Dat is ook de reden dat we neutraal staan tegenover *genomics*. Wij zullen ook een stier met min 1 voor melk promoten, als die past op 60 tot 70% van de veestapel of als die past op koeien die wel genoeg melk geven maar die te weinig balans of kracht hebben. De combinatie stier-koe moet zorgen voor kalveren die uitgroeien tot koeien die zowel in de voorhand, in de achterhand als in het midden goed in balans zijn. Goede koeien moeten over een breed spectrum goed zijn. In combinatie met een degelijk bedrijfsmanagement biedt dit de beste garantie op succes. Het gaat niet om die ene topkoe. Belangrijk is dat alle koeien ongeveer gelijk zijn, dat er geen narigheid is in de stal. Belangrijk is wat er in het onder-einde van de stal gebeurt. De kunst van het melkvee houden is om zo weinig mogelijk uitval te hebben in de onderste regionen. Ik wil geen koeien die een permanent zorgkind zijn. Hoe lager het uitvalpercentage, hoe hoger de marge die de melkveehouder overhoudt. Daar ligt zijn winst."

Melkveebedrijf

KI-Samen Nederland is gevestigd in Grashoek. Op loopafstand bevindt zich ook het melkveebedrijf van de familie Engelen met 450 melkkoeien. Deze combinatie is uniek. De broers Theo en Bas Engelen hebben dit melkveebedrijf samen gedurende 30 jaar gerund. In 2000 hebben de 3 zonen van Bas dit bedrijf verder gezet terwijl de zoon van Theo op een nieuwe locatie zelfstandig verdergegaan is. Sinds 2010 hebben vrijwel alle oude gebouwen plaats gemaakt voor nieuwbouw. Er is een nieuwe stal gebouwd met 370 ligboxen voor melkkoeien en een vrijloopstal op stro voor 100 tot 150 melkkoeien, bedoeld als close-up-ruimte voor koeien en vaarzen in de laatste weken voor het afkalven en een ruimte voor pas afgekalfde en oudere koeien. Er kwamen ook een nieuwe melkstal (28 stands carousel-binnenmelker van Westfalia) en een melktank van 33.000 l. De koeien worden driemaal per dag gemolken. Verder is deze melkstal voorzien van een wachtruimte voor ongeveer 200 melkkoeien en separatiemogelijkheden naar behandelstraten voor klauwkappen, inseminatie en drachtcontrole en ook voor controle of behandeling. In het verlengde van de koestal is de kalverstal ingericht met 3 afdelingen, eenlingboxen (totaal 45 stuks) en 12 boxen voor ieder 10 kalveren waar de opfok tot ongeveer 4 maanden plaats-

Directeur Bas Engelen (rechts), poseert samen met Kristoff De Muynck, verantwoordelijke voor België, en vertegenwoordigster Magali Blomme bij een van de servicewagens van KI-Samen.

dieren die vrij zijn van BVD, IBR, para-tbc en neospora vermijd je al veel narigheid. Als de stieren tussen 10 en 14 maanden oud zijn, worden ze opnieuw geëvalueerd. Dan kijken we na, op basis van nieuwe en recente gegevens, of de koefamilie nog altijd voldoet aan de eisen die wij stellen en of er in de vorige generaties koeien zaten met grote problemen, verminderde

einde een twintigtal sperma produceren voor de volgende generatie waarbij ook enkele speciaal aangehouden worden voor exportdoeleinden."

Breed spectrum

"Wij staren ons niet blind op cijfers. De hoogste stieren kunnen het laagst vallen. Dat is dan ook duur sperma dat niet het

vindt. Van hieruit verhuizen de kalveren naar de jongveestallen. De veestapel bestaat uit een duizendtal dieren: 450-500 melkkoeien, 350 stuks jongvee en een 150 fokstieren waarvan er een groot deel verkocht worden als dekstier. De veestapel bestaat in zijn geheel uit ongeveer de helft roodbont en de andere helft zwartbont. Er zijn sleufsilos voor de opslag van grassilage, snijmaïs en bijproducten. Het areaal beslaat ongeveer 160 ha waarvan de helft voor grasland en de andere helft voor maïsteelt. Vooral in het kader van vruchtwisseling wordt er veel grond uitgewisseld met burens.

Opendeurdagen

Op vrijdag 24 en zaterdag 25 juni organiseert KI-Samen in Grashoek (tussen Eindhoven en Venlo) een grote opendeurdag. Op deze belevingsdagen kunnen de bezoekers zowel het KI-station als het melkveebedrijf bezoeken. Vanuit de kijkruimte boven de carrousel en de wachtruimte kunnen alle dieren en het melkproces opgevolgd worden. Er wordt een vijftal dochtergroepen gepresenteerd, van een paar stieren met alleen dochters van op het bedrijf zelf en ook van stieren

In Torhout worden alle activiteiten van KI-Samen België gegroepeerd.

met dochters afkomstig van andere bedrijven. Langs de verbindingsweg tussen het KI-station en het melkveebedrijf presenteren zich de leveranciers waarmee de bedrijven samenwerken. Alle informatie over dit evenement is te vinden

op de website www.ki-samen-belevingsdagen.nl. Via deze website moeten de bezoekers zich vooraf registreren. ■